

L'architect indigen Kurt Hauenstein ha transformà in bajetg d'economia amez il vitg en ina chasa d'abitar per la famiglia Süsskind.

Ina vigna en zona da fabrica che cunfinescha cun il vitg è vegnida transformada en ina zona da vignas e pumera. Il possessur ha obtegnì cumpensaziun reala en zona da bajegiar a l'ur dal vitg.

La chasa d'abitar e l'atelier Casascura. La part nova da la chasa concepida en betun che è colligiada cun la chasa viglia fuvà oriundamain in uigl ord diever. FOTOS KEYSTONE

Fläsch retschaiva il Premi Wakker 2010

Ina vischnanca da viticultura en il Grischun vegn distinguida per sias stentas per ina planisaziun locala innovativa

■ (mc) **La vischnanca grischuna da Fläsch retschaiva quest onn il Premi Wakker 2010. L'Associaziun svizra per la protecziun da la patria onurescha la vischnanca da viticultura en il Signuradi per sia planisaziun locala innovativa e per la promoziun da l'architettura contemporanea.** Cun il Premi Wakker che e vegnì surdà ier a Fläsch vul la Protecziun svizra da la patria sustegnair e rinforzar la vischnanca da Fläsch en sias stentas per mantegnair e sviluppar anavant il patrimoni architectonic e cultural dal vitg. A la vischnanca da 600 abitants saja quai reussì da mantegnair il caracter singular dil center dal vitg da viticultura e

pomicultura senza impedir svilups architectonics contemporans.

Il vitg da Fläsch che dumbra 22 viticulturs e che s'expanda adina dapli pervì da la populaziun creschenta è la quarta vischnanca grischuna che ha gì la cuida da vegnir distinguida cun il Premi Wakker. Già retschavì quel premi avevan Guarda (1975), Spligia (1995) e Vrin (1998).

Tar la surdada dal premi resguarda la Protecziun da la patria ils ultims onns main il mantegniment da centers istorics. Priorità han da nov vischnancas che sviluppeschan vinavant lur zonas d'abitadi resguardond aspects dal svilup architectonic contemporan. Il Premi Wakker è dotà cun 20 000 francs, la summa è dentant plitost

da valur simbolica. Per la Protecziun da la patria èsi impurtant da renconuscher pubblicamain prestaziuns exemplaricas.

Planisaziun locala singulara

Il crap da fundament per il svilup architectonic dal vitg ha Fläsch tschentà cun in maletg empalont sut il titel «Cliniez dal Signuradi» e cun ina planisaziun locala che è – tenor la Protecziun da la patria – singulara ed exemplarica en l'entira Svizra. La structura intacta dal vitg sco er ils curtgins da vegnas e pumera èn vegnids schurmeigiads da construcziuns. Las surfatschas che èn vegnidas consideradas sco degnas da mantegniment èn idas parzialmain en possess da la vischnanca. Ils possessurs èn ve-

gnids remunerads cun restituziuns realas en connex cun transaziuns da terren. Zonas da bajegiar cun ina cifra d'utilisaziun fitg auta èn vegnidas spustadas a l'ur ost e vest dal vitg. Quai ha gì per consequenza che il center dal vitg n'è betg vegnì surbajegià a moda stravagada. Tar bajetgs novs ha Fläsch dà gronda paisa a la qualitad architectonica. Cun la realisaziun da la chasa da scola è la vischnanca ida ordavant già 1999 cun il bun exempel. Impressionà ils responsabels da la Protecziun da la patria han dentant er ils proprietaris privats. Lur chasas s'integreschan en il maletg dal vitg da muntada nazionala ed ad els saja i reussì da cumbinar optimalmain tradiziun cun architettura contemporanea.

Cunter la globalisaziun da la patria

D'impurtanza centrala per la vischnanca èn ils radund 40 uigls vids en l'anteriur vitg da purs che è sa transformà en il decurs dals onns sessanta ad in vitg da viticultura. Cun quels bajetgs vul ins ir enturn cun precauziun.

La planisaziun locala da Fläsch è stada sut il motto «Cunter la globalisaziun da la patria architectonica». La revisiun da la planisaziun e la nova lescha da fabrica èn stadas concepidas sco project da perscrutaziun che è vegnì elavurà en cooperaziun cun la Scola auta per tecnica ed economia HWT a Cuira.